

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2013

672/2013

Laki

kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä syyskuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä annetun lain (1433/2007) 4, 6, 10—17, 19—22, 24 ja 26—28 §, sellaisena kuin niistä on 27 § osaksi laissa 1454/2009, seuraavasti:

4 §

Luovutusvelvollisuus

Suomessa valmistetuista painotuotteista ja tallenteista on luovutettava kappaleet seuraavasti:

- 1) muusta painotuotteesta kuin pienpainatteesta ja sanomalehdestä kuusi kappaletta;
- 2) pienpainatteesta kaksi kappaletta;
- 3) sanomalehdestä yksi kappale;
- 4) elokuvan sisältävästä tallenteesta kaksi kappaletta;
- 5) muusta tallenteesta yksi kappale.

Jos 1 momentissa tarkoitettuja painotuotteita ja tallenteita julkaistaan yhtenä kokonaisuutena sen vuoksi, että ne on tarkoitettu käytettäväksi yhdessä, luovutetaan tällaisesta kokonaisuudesta lisäksi yksi kappale.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut painotuotteet ja tallenteet luovutetaan Kansalliskirjastoon lukuun ottamatta elokuvan sisältäviä tallenteita, jotka luovutetaan Kansalliseen audiovisuaaliseen instituuttiin.

Luovutusvelvollisuus ei koske:

- 1) pienpainatteita ja tallenteita, joiden tiedollinen, kuvallinen tai äänellinen sisältö on erityisen vähäinen;

2) painotuotteiden ja tallenteiden muuttamattomia lisäpainoksia;

3) vain ulkomailla julkaistavia painotuotteita ja tallenteita;

4) pistekirjoituksella valmistettuja tuotteita; eikä

5) taidegraafisia alkuperäisvedoksia.

Mitä 4 momentissa säädetään, koskee vastaavasti ulkomailla valmistettua painotuotetta ja tallennetta.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, koskee myös ulkomailla valmistettua painotuotetta ja tallennetta, jos sitä on tuotu maahan vähintään 50 kappaletta.

Kunkin vuosineljänneksen aikana valmistetut painotuotteet ja tallenteet on luovutettava 30 päivän kuluessa tämän ajanjakson päättymisestä. Ulkomailla valmistetut painotuotteet ja tallenteet on luovutettava 30 päivän kuluessa siitä, kun ne on tuotu maahan.

6 §

Muut painotuotteita ja tallenteita koskevat säännökset

Kuhunkin 4 §:ssä tarkoitettua aineistoa koskevaan lähetykseen on liitettävä kaksi lä-

hetysluetteloa, joista toinen jää Kansalliskirjastoon tai Kansalliseen audiovisuaaliseen instituuttiin ja toinen palautetaan luovuttajalle varustettuna merkinnällä, että lähetys on vastaanotettu. Luettelosta tulee käydä ilmi lähetykseen sisältyvien painotuotteiden ja tallenteiden tunnistetiedot, lukumäärä sekä maininta siitä, mitä ajanjaksoa lähetys koskee.

Jollei painotuotteeseen tai tallenteeseen ole merkitty valmistusvuotta, on luovutusvelvollisen se siihen lisättävä arkistointikelpoisella menetelmällä, joka ei vahingoita aineistoa.

Tämän luvun mukaisesti luovutettavien painotuotteiden ja tallenteiden omistusoikeus siirtyy sille laitokselle, johon aineisto 21 §:n mukaan sijoitetaan säilytettäväksi.

10 §

Televisio- ja radio-ohjelmistojen tallentaminen

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin tehtävänä on tallentaa televisio- ja radio-ohjelmistoja. Tallennettaviin ohjelmistoihin tulee sisällyttää edustavasti ja monipuolisesti eri aikoina yleisölle lähetettäviä televisio- ja radio-ohjelmistoja.

Instituutti voi käyttää 1 momentin mukaisen tehtävien suorittamisessa apuna ulkopuolisia. Instituutin tulee huolehtia siitä, että ulkopuoliset sitoutuvat toimimaan tämän lain mukaisesti.

11 §

Velvollisuus televisio- ja radio-ohjelmien tallettamiseen

Kotimaisen tuottajan valmistaman televisiossa tai radiossa lähettämistä varten tehdyn televisio- tai radio-ohjelman alkuperäisaineiston omistajan on 90 päivän kuluessa ohjelman ensimmäisestä lähettämisestä talletettava alkuperäisaineisto tai sitä teknisesti vastaava aineisto Kansalliseen audiovisuaaliseen instituuttiin tai muuhun instituutin tähän tarkoitukseen hyväksymään säilytystilaan. Mitä tässä momentissa säädetään omistajasta, koskee vastaavasti sitä, jolla muuten on oikeus määrätä aineistosta.

Kotimaisen tuottajan valmistamana pidetään ohjelmaa, jonka tuottaja on Suomen kansalainen, Suomessa vakituisesti asuva henkilö tai Suomen lainsäädännön mukaan perustettu oikeushenkilö, jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Suomessa. Kotimaisen tuottajan valmistamana pidetään myös ohjelmaa, joka on valmistettu yhteistyössä ulkomaisen tuottajan kanssa, jos yhteistuotannon kotimaisella osapuolella on oikeus määrätä ohjelman esittämisestä Suomessa.

Edellä 1 momentissa säädettyä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos instituutti on kirjallisesti kieltäytynyt vastaanottamasta aineistoa. Instituutilla on oikeus saada ohjelma katsottavaksi tai kuultavaksi ennen arkistoinnista tai säilytyspaikasta päättämistä.

12 §

Sopimukseen perustuva televisio- ja radio-ohjelman tallettaminen

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti voi sopia kotimaisen tuottajan kanssa myös muun 11 §:ssä tarkoitettuun televisio- tai radio-ohjelmaan liittyvän aineiston tallettamisesta instituuttiin tai muuhun säilytystilaan.

Instituutti voi sopia kotimaisen tuottajan kanssa myös muun kuin 11 §:ssä tarkoitetun ohjelman ja ohjelmaan liittyvän aineiston tallettamisesta instituuttiin tai muuhun säilytystilaan.

Instituutti voi sopia ulkomaisen tuottajan kanssa televisio- tai radio-ohjelman ja ohjelmaan liittyvän aineiston tallettamisesta instituuttiin.

13 §

Muut televisio- ja radio-ohjelmia koskevat säännökset

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa Kansallisen audiovisuaalisen instituutin esityksestä suunnitelman televisio- ja radio-ohjelmistojen tallentamisen laajuudesta sekä televisio- ja radio-ohjelmien tallettamiskäytännöistä. Suunnitelmassa otetaan huomioon instituutin käytettävissä olevat tekniset ja ta-

loudelliset resurssit, lain tarkoituksenmukaisen tutkimuksen ja kulttuurihistoriallisen arkistoinnin tarpeet sekä tuottajien tasapuolinen kohtelu.

Televisio- ja radio-ohjelman alkuperäisaineiston tai sitä teknisesti vastaavan aineiston tallettamisesta ja muusta kuin tämän lain mukaisesta käytöstä tulee tehdä kirjallinen sopimus. Jollei toisin ole sovittu, talletettua aineistoa saadaan käyttää tämän lain mukaisesti.

Aineiston tallettajan tulee tallettamisen yhteydessä antaa instituutille luettelo ja kuvailutiedot tallettavasta aineistosta.

Instituutti vastaa talletetun aineiston säilymisestä. Instituutin on tarvittaessa ennen alkuperäisaineiston tai sen kopion luovuttamista tutkimus- tai muuhun käyttöön valmistettava aineistosta uusi kopio. Mitä tässä momentissa säädetään instituutista, koskee myös sitä, joka säilyttää talletettua aineistoa muussa säilytystilassa.

Talletettavan aineiston omistusoikeus ei siirry instituutille. Ohjelman oikeuksien haltijalla on oikeus saada talletettu ohjelma haltuunsa ja käyttöönsä tekijänoikeuslain (404/1961) mukaisten oikeuksien toteuttamiseksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään televisio- ja radio-ohjelmien tallettamisesta, sovelletaan myös ohjelmiin liittyvän muun aineiston tallettamiseen ja säilyttämiseen.

14 §

Velvollisuus elokuvan tallettamiseen

Kotimaisen tuottajan valmistaman, muun kuin yksinomaan televisiota varten tehdyn elokuvan alkuperäisaineiston omistajan on viiden vuoden kuluessa elokuvan valmistamisesta talletettava alkuperäisaineisto tai sitä teknisesti vastaava aineisto Kansalliseen audiovisuaaliseen instituuttiin tai muuhun instituutin tähän tarkoitukseen hyväksymään säilytystilaan. Mitä tässä momentissa säädetään omistajasta, koskee vastaavasti sitä, jolla muuten on oikeus määrätä aineistosta.

Kotimaisen tuottajan valmistamana pidetään elokuvaa, jonka on valmistanut Suomen kansalainen, Suomessa vakituisesti asuva

henkilö tai Suomen lainsäädännön mukaan perustettu oikeushenkilö, jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Suomessa. Kotimaisen tuottajan valmistamana pidetään myös elokuvaa, joka on valmistettu yhteistyössä ulkomaisen tuottajan kanssa, jos elokuvan alkuperäisaineisto säilytetään Suomessa.

Edellä 1 momentissa säädettyä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos instituutti on kirjallisesti kieltäytynyt vastaanottamasta aineistoa. Instituutilla on oikeus saada elokuva katsottavakseen ennen arkistoinnista tai säilytyspaikasta tehtävää päätöstä.

15 §

Velvollisuus esityskopion ja elokuvan tiedotusaineiston tallettamiseen

Muun kuin yksinomaan televisiota varten tehdyn kotimaisen elokuvan tuottajan on talletettava Kansalliseen audiovisuaaliseen instituuttiin yksi esityskopio elokuvasta ja kappaleet elokuvan mainos- ja muusta tiedotusaineistosta kolmen vuoden kuluessa elokuvan valmistumisesta. Esityskopion tallettamisvelvollisuutta ei ole, jos elokuvasta on olemassa vain yksi esityskopio tai tallettamista on siitä aiheutuvien kustannusten vuoksi muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Mitä tässä pykälässä säädetään tuottajasta, koskee vastaavasti muuta oikeuksien haltijaa, jolla on oikeus määrätä elokuvan esityskopioiden valmistamisesta.

16 §

Sopimukseen perustuva elokuvan tallettaminen

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti voi sopia kotimaisen tuottajan kanssa myös 14 §:ssä tarkoitettuun elokuvaan liittyvän aineiston tallettamisesta instituuttiin.

Instituutti voi sopia ulkomaisen tuottajan kanssa Suomessa julkisesti esitetyn elokuvan sekä elokuvan mainos- ja muun tiedotusaineiston tallettamisesta instituuttiin.

17 §

Muut elokuvia koskevat säännökset

Tämän luvun mukaisen elokuvan alkupe-
räisaineiston tai sitä teknisesti vastaavan ai-
neiston tallettamisesta ja käytöstä tulee tehdä
kirjallinen sopimus. Jollei toisin ole sovittu,
talletettua aineistoa saadaan käyttää tämän
lain mukaisesti.

Aineiston tallettajan tulee tallettamisen yh-
teydessä antaa Kansalliselle audiovisuaali-
selle instituutille luettelo ja kuvailutiedot tal-
lettavasta aineistosta.

Instituutti vastaa talletetun aineiston säily-
misestä. Instituutin on tarvittaessa ennen al-
kuperäisaineiston tai sen kopion luovutta-
mista tutkimus- tai muuhun käyttöön valmis-
tettava aineistosta uusi kopio. Mitä tässä mo-
mentissa säädetään instituutista, koskee myös
sitä, joka säilyttää talletettua aineistoa
muussa säilytystilassa.

Talletetun aineiston omistusoikeus ei siirry
instituutille. Elokuvan oikeuksien haltijalla
on oikeus saada talletettu elokuva haltuunsa
ja käyttöönsä tekijänoikeuslain mukaisten oi-
keuksien toteuttamiseksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään elokuvan
tallettamisesta, sovelletaan myös elokuvaan
liittyvän muun aineiston tallettamiseen ja säi-
lyttämiseen.

19 §

Aineistojen tekniset vaatimukset

Luovutettavien ja talletettavien aineistojen
tulee olla täydellisiä, teknisesti virheettömiä
ja siinä muodossa, missä ne on julkaistu tai
muutoin saatettu yleisön saataville.

Tämän lain 3—5 luvun mukaan luovutus-
tai tallettamisvelvollisen tulee huolehtia siitä,
että luovutettavat ja talletettavat aineistot
ovat kopioitavissa tallennusvälineeltä toiselle
ja muunnettavissa pitkäaikaissäilytykseen so-
pivaan muotoon teknisten suojausten estä-
mättä. Luovutettavan ja talletettavan aineis-
ton tiedollisen, kuvallisen ja äänellisen sisäl-
lön tulee vastata mahdollisimman tarkasti al-
kuperäisen aineiston sisältöä. Tässä momen-
tissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan

ole, jos luovutus- tai tallettamisvelvollisella
ei ole oikeutta tai teknisiä välineitä edellä
tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Jollei aineistoa voida siinä olevan teknisen
suojauksen vuoksi käyttää tämän lain mukai-
sesti, Kansalliskirjasto ja Kansallinen audio-
visuaalinen instituutti saavat purkaa tai kier-
tää teknisen suojauksen.

20 §

Aineistoa koskevien tietojen luovuttaminen

Edellä 8 §:ssä tarkoitettuun verkkoaineis-
ton luovutukseen tulee sisällyttää aineistoon
liittyvät kuvailutiedot ja aineiston tekijänoi-
keuslain mukaisten oikeuksien sähköiset hal-
lintoitiedot.

Edellä 10 §:ssä tarkoitettun televisio- ja ra-
dio-ohjelmiston lähettäjän tulee luovuttaa
olemassa olevat ohjelmiston kuvailu- ja lähe-
tystiedot Kansalliselle audiovisuaaliselle
instituutille tai mahdollistaa sille pääsy tiedot
sisältäviin tietojärjestelmiin.

21 §

Aineiston säilytyspaikka

Edellä 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tar-
koitetuista painotuotteista sijoitetaan yksi
kappale Kansalliskirjastoon, Itä-Suomen yli-
opiston kirjastoon, Jyväskylän yliopiston kir-
jastoon, Oulun yliopiston kirjastoon, Turun
yliopiston kirjastoon ja Åbo Akademin kir-
jastoon.

Pienpainatteista yksi kappale sijoitetaan
Kansalliskirjastoon ja yksi kappale Turun yli-
opiston kirjastoon.

Sanomalehdet, muut kuin elokuvan sisältä-
vät tallenteet, 4 §:n 2 momentissa tarkoitettut
aineistot ja verkkoaineistot säilytetään Kan-
salliskirjastossa. Kansalliskirjasto ja Kansal-
linen audiovisuaalinen instituutti voivat sopia
verkkoaineiston säilyttämisestä myös insti-
tuutissa tai muussa säilytyspaikassa.

Elokuvan sisältävät tallenteet sekä 10—12,
14 ja 15 §:n mukaisesti tallennettavat tai tal-
letettavat aineistot säilytetään instituutissa.
Edellä 11, 12 ja 14 §:ssä tarkoitettut aineistot

voidaan säilyttää myös muussa säilytystilassa siten kuin mainituissa pykälissä säädetään.

22 §

Aineiston käyttö

Aineistoa saa käyttää tämän lain tarkoituksen ja säännösten mukaisesti ja noudattaen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lakia (621/1999).

Jos luovutus- tai tallettamisvelvollinen tietää, että tietojen antamista luovutettavasta tai tallettettavasta aineistosta on laissa tai muuten rajoitettu, siitä on ilmoitettava luovutuksen tai tallettamisen yhteydessä. Aineistojen kappaleet, jotka sisältävät salassa pidettäviä tietoja, on säilytettävä Kansalliskirjastossa tai Kansallisessa audiovisuaalisessa instituutissa, kunnes salassapitoaika on kulunut umpeen.

Tekijänoikeudella suojatun aineiston kappaleiden valmistamisesta ja aineiston saattamisesta yleisön saataville 21 §:ssä mainituissa kirjastoissa ja instituutissa on lisäksi voimassa, mitä tekijänoikeuslaissa säädetään.

Aineiston säilyttämisestä ja käyttämisestä vastaavien kirjastojen ja instituutin tulee huolehtia siitä, että tämän lain nojalla luovutettua, kerättyä, tallennettua tai talletettua aineistoa ei käytetä lain vastaisesti.

24 §

Säädetyistä velvollisuuksista poikkeaminen

Kansalliskirjasto voi luovutusvelvollisen hakemuksesta myöntää luovutettavien painotuotteiden ja tallenteiden kappaleiden lukumäärän osalta helpotuksia luovutusvelvollisuudesta 4 §:n 1, 2 ja 5 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa lukuun ottamatta elokuvan sisältäviä tallenteita. Elokuvatallenteiden osalta helpotuksia voi myöntää Kansallinen audiovisuaalinen instituutti.

Kansalliskirjaston ja instituutin tulee luovutusvelvollisen hakemuksesta myöntää luovutusvelvollisuudesta vapautus, jos luovutusvelvollisuutta on siitä aiheutuvien kustannusten vuoksi pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

26 §

Valvonta

Kansalliskirjasto valvoo 4 ja 8 §:ssä tarkoitettun luovutusvelvollisuuden noudattamista lukuun ottamatta elokuvan sisältävien tallenteiden luovutusta.

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti valvoo 4 §:ssä tarkoitettun luovutusvelvollisuuden noudattamista elokuvan sisältävien tallenteiden osalta sekä 11, 14 ja 15 §:ssä tarkoitettun tallettamisvelvollisuuden noudattamista.

27 §

Laiminlyönnin oikaiseminen

Kansalliskirjaston on kehotettava sitä, joka laiminlyö 4 §:ssä tarkoitettun velvollisuutensa luovuttaa painotuote tai tallenne taikka 8 §:n 1 momentissa tarkoitettun velvollisuutensa mahdollistaa verkkoaineiston haku ja tallentaminen tai velvollisuutensa luovuttaa verkkoaineisto taikka joka aineistoa luovuttaessaan jättää noudattamatta, mitä 19 ja 20 §:ssä säädetään, täyttämään velvollisuutensa.

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin on kehotettava sitä, joka laiminlyö 4 §:ssä tarkoitettun velvollisuutensa luovuttaa elokuvan sisältävä tallenne tai 11, 14 tai 15 §:ssä tarkoitettun velvollisuutensa tallettaa televisio- tai radio-ohjelma tai elokuva ja niihin liittyvä aineisto taikka joka aineistoa luovuttaessaan tai tallettaessaan jättää noudattamatta, mitä 19 ja 20 §:ssä säädetään, täyttämään velvollisuutensa.

Jollei 1 tai 2 momentin nojalla annettua kehotusta noudateta, aluehallintovirasto voi Kansalliskirjaston tai instituutin hakemuksesta velvoittaa luovutus- tai tallettamisvelvollisen sakon uhalla täyttämään velvollisuutensa tai korjaamaan rikkomuksensa. Uhkasakon asettamisesta ja maksettavaksi tuomitsemisesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

28 §

Muutoksenhaku

Tämän lain mukaiseen Kansalliskirjaston tai Kansallisen audiovisuaalisen instituutin

päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2014.

Helsingissä 13 päivänä syyskuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Kulttuuri- ja urheiluministeri *Paavo Arhinmäki*